

Rola edukacji ekologicznej w kształtowaniu społeczeństwa przyjaznego środowisku

*dr Maria Palińska
Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej*

Jaki będzie świat w przyszłości
zależy od nas samych, od naszej
postawy w stosunku do środowiska,
naszej planety?

*Prawdziwym niebezpieczeństwem
nie jest to, że komputery zaczną
myśleć jak ludzie, ale że ludzie
zaczną myśleć jak komputery.*

Sydney I. Harris

*Ekorozwój – to kreowanie rozwoju bez
destrukcji zasobów przyrody.*

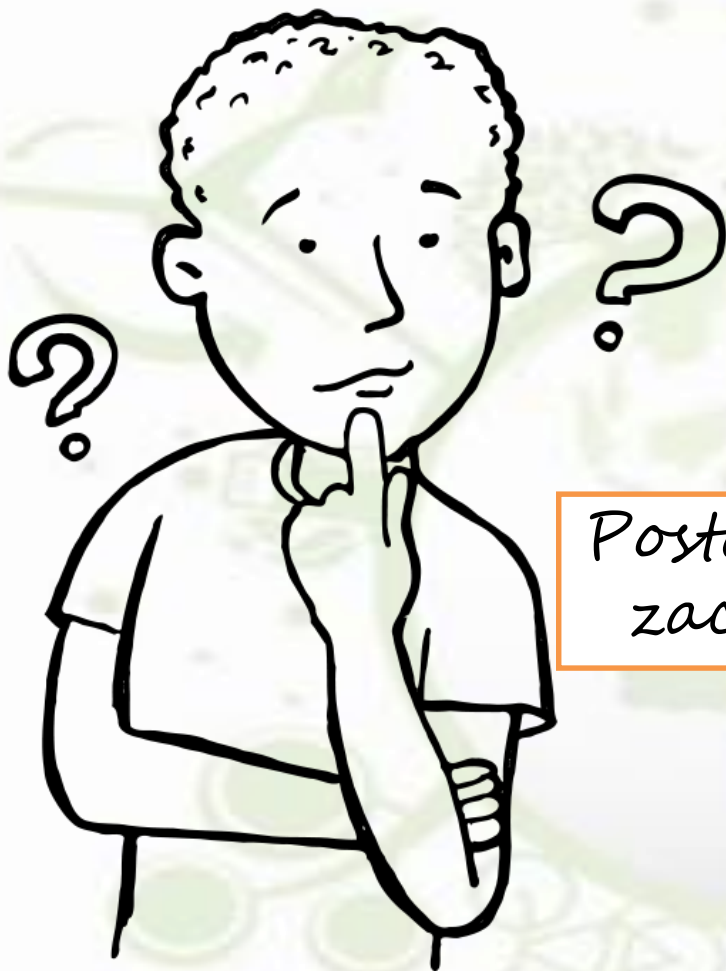
prof. St. Kozłowski

Ekologia i ochrona środowiska to (...) nie tylko wielki przemysł, kopalnie i huty.

To także Twoje i moje codzienne gesty, to Twoja i moja kuchnia, łazienka, garaż, ogród.

To wybór przez Ciebie i przeze mnie środków komunikacji, sposobu spędzania wolnego czasu i taka ochrona środowiska zaczyna się najbliżej: w tym pokoju, mieszkaniu, domu.

(Eryk Mistewicz)

*Postawa – postawa ekologiczna –
zachowanie w danej sytuacji*

Postawa

„Postawa jest względnie trwałą, zgodną organizacją wiedzy i przekonań, uczuć i motywów oraz pewnych wzorców zachowania jednostki związaną z określonym przedmiotem czy klasą przedmiotów.”

- Postawa człowieka wobec przedmiotu jest to ogół względnie trwałych dyspozycji do oceniania tego przedmiotu i emocjonalnego nań reagowania oraz ewentualnie towarzyszących tym emocjonalno-oceniającym dyspozycjom względnie trwałych przekonań o naturze i własnościach tego przedmiotu.”

Postawa ekologiczna

to trwała, pozytywna lub negatywna, ocena ludzi, obiektów lub idei.

Zawiera w sobie trzy komponenty – emocjonalny, poznawczy i behawioralny.

W tym kontekście za postawę ekologiczną uznać można pozytywną postawę wobec zagadnienia ekologii i ochrony środowiska.

Taka postawa powinna przejawiać się w pozytywnym afekcie wobec ekologii, wiedzy i przekonaniach oraz zachowaniach.

Postawa ekologiczna

- to odpowiedzialny stosunek do środowiska, tzn. przestrzeganie pewnych zasad moralnych wynikających nie tylko z reakcji lękowych przed sankcjami, lecz również z uznania pewnego systemu wartości i przyjęcia go jako kryterium własnego postępowania (internalizacja).

Świadomość ekologiczna

- to część świadomości społecznej odnosząca się do informacji i przekonań dotyczących środowiska przyrodniczego oraz do postrzegania relacji między stanem i charakterem środowiska przyrodniczego a warunkami i jakością życia ludzi, zwłaszcza w dziedzinie zagrożeń ekologicznych.

(A. Papuziński, Świadomość ekologiczna w świetle teorii i praktyk, Problemy Ekorozwoju, vo. 1, No 1, str.33-40).

Świadomość, postawy i zachowania ekologiczne dotyczyć mogą różnych, związanych z przyrodą i jej ochroną tematów.

Energetyka

Ochrona przyrody

Problemy środowiska naturalnego

Gospodarka odpadami

Zmiany klimatu

Gospodarka wodna

Bioróżnorodność

Natura 2000

Jakość powietrza

Zachowania konsumenckie

Spoleczna odpowiedzialność biznesu (CSR)

Hatas

Odór

„Powinniśmy tak przekształcić naszą świadomość, aby stała się świadomością ekologiczną .

Wiek XXI będzie wiekiem ekologicznym lub nie będzie go wcale.”

H. Skolimowski

Zachowania ekologiczne

to wszelkie działania, które może podjąć jednostka, wpływające pozytywnie na stan środowiska.

Mogą to być zarówno spontaniczne działania pojedynczej osoby, jak i działania inspirowane lub wymagane przez podmioty zewnętrzne, regulacje prawne.

Nie ma ocalenia dla ziemi
bez zmiany naszej
świadomości.

H. Skolimowski

Edukacja ekologiczna wg. UNESCO

Edukacja ekologiczna jest procesem mającym na celu rozwijanie populacji ludzkiej.

Rozwój ten jest świadomy i dotyczy środowiska oraz związanych z nim kwestii w aspekcie globalnym.

Rozwój ten obejmuje wiedzę, postawy, umiejętności, motywacje a także obowiązek pracy indywidualnej i grupowej skierowanej ku rozwiązywaniu istniejących problemów oraz ich zapobieganiu

Kto realizuje edukację.... kształtuje postawę?

Programy zgodne
z podstawą
programową

Placówki
oświatowe

Organizacje odzysku
Producenci
opakowań
EMAS
CSR

przedsiębiorcy

Organizacje
pozarządowe

Programy WCEE,
RCEE, WWF,

administracja
samorządowa

administracja
rządowa

Lasy państwowe

Parki krajobrazowe

Działania edukacyjne

ze względu na zasięg	ze względu na prowadzącego
gminne	placówki edukacyjne
regionalne	Jednostki samorządu terytorialnego
wojewódzkie	Związki gmin
ogólnopolskie	przedsiębiorstwa
	organizacje pozarządowe

kampania społeczna

to swoistego rodzaju **kampania komunikacyjno-promocyjna**, której celem zazwyczaj jest wywołanie zmian postaw społecznych wobec pewnej idei czy problemu.

Kampanie społeczne w zakresach:

aktywizacja i społeczeństwo obywatelskie, bezpieczeństwo ruchu drogowego, **edukacja, ekologia i środowisko**, komunikacja w rodzinie, **konsumpcjonizm i konsumenci**, kultura, marketing regionalny, obronność i bezpieczeństwo, pomoc rozwojowa, pomoc społeczna, praca i polityka zatrudnienia, prawa człowieka, profilaktyka – zdrowie i uzależnienia, promocja zdrowia, przejrzystość instytucji i problem korupcji, raportowanie społeczne, równouprawnienie i tolerancja, inne formy społecznej odpowiedzialności biznesu, walka z przemocą, walka z wykluczeniem społecznym, różne formy wolontariatu.

Program edukacyjny

- może być rozumiany jako projekt lub jako zdarzenie czy działalność zorientowana na przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności, zachowań czy postaw wobec np. człowieka różnorodności biologicznej czy też szeroko pojętej ochrony środowiska.
- Powinien charakteryzować się określonymi celami edukacyjnymi.

Kierunek jaki przyjmie wychowanie
człowieka, określi jego przyszłe życie.

Platon

Czy będzie to wychowanie w
poszanowaniu przyrody, Ziemi, ludzi,
różnorodności biologicznej??

Ekologiczny
odpowiedzialny
obywatel

Etyczne inwestowanie

Żywność
ekologiczna

Zasada: reduce,
reuse, recycle,

Ekologiczny dom

Ekokonsument
w podróży

Zajęcia terenowe

Kupuj
odpowiedzialnie

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej
ul. Komunalna 4
Organizacja pożytku publicznego
Nr KRS 0000086304

Jednostki samorządu terytorialnego

Gmina Miasto Włocławek
Gmina i Miasto Lubraniec
Gmina Tłuchowo
Gmina Baruchowo
Miasto i Gmina Izbica Kujawska
Starostwo Powiatowe Włocławek

Założyciele

Włocławskie Towarzystwo Naukowe
Liga Ochrony Przyrody Okręg we Włocławku
Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WŁOCŁAWSKIE
CENTRUM
EDUKACJI
EKOLOGICZNEJ

Przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Saniko”
ANWIL S.A.
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji we Włocławku
Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe" – Nadleśnictwo Włocławek
Przedsiębiorstwo Zieleni i Usług Komunalnych „Zieleń Miejska” we Włocławku

Szkoły

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna
Wyższa Szkoła Techniki i Przedsiębiorczości

Stowarzyszenia

Polski Związek Łowiecki
Aeroklub Włocławski
Związek Gmin Ziemi Kujawskiej

Konkursy

Programy dla dzieci

Programy dla dorosłych

WŁOCŁAWSKIE
CENTRUM
EDUKACJI
EKOLOGICZNEJ

Wydawnictwa

Aktywna edukacja

Nauczyciele

Odpady a środowisko

WCEE ku zrównoważonemu rozwojowi

Dualna zbiórka odpadów

Ekoedu dla Natury i ZR

Co w trawie piszcz?

Człowiek-energia-środowisko

Krąg

Zróbmy to dla Wisły

Region płocki, Kujaw i ziemi kutnowskiej regionem świadomych ekologicznie

Włocławek miasto czyste przyjazne mieszkańcom i środowisku

Racjonalna gospodarka odpadami

Społeczność lokalna

Równowaga ekologiczna wsi

Sięgnij po słońce

Wiejskie ośrodki ku ZR

Programy WCEE
społeczności

Pozostałe grupy zawodowe

Świadomi zagrożenia

Lasy dla ZR

Ekoanimator I edycja

Ekoanimator II edycja

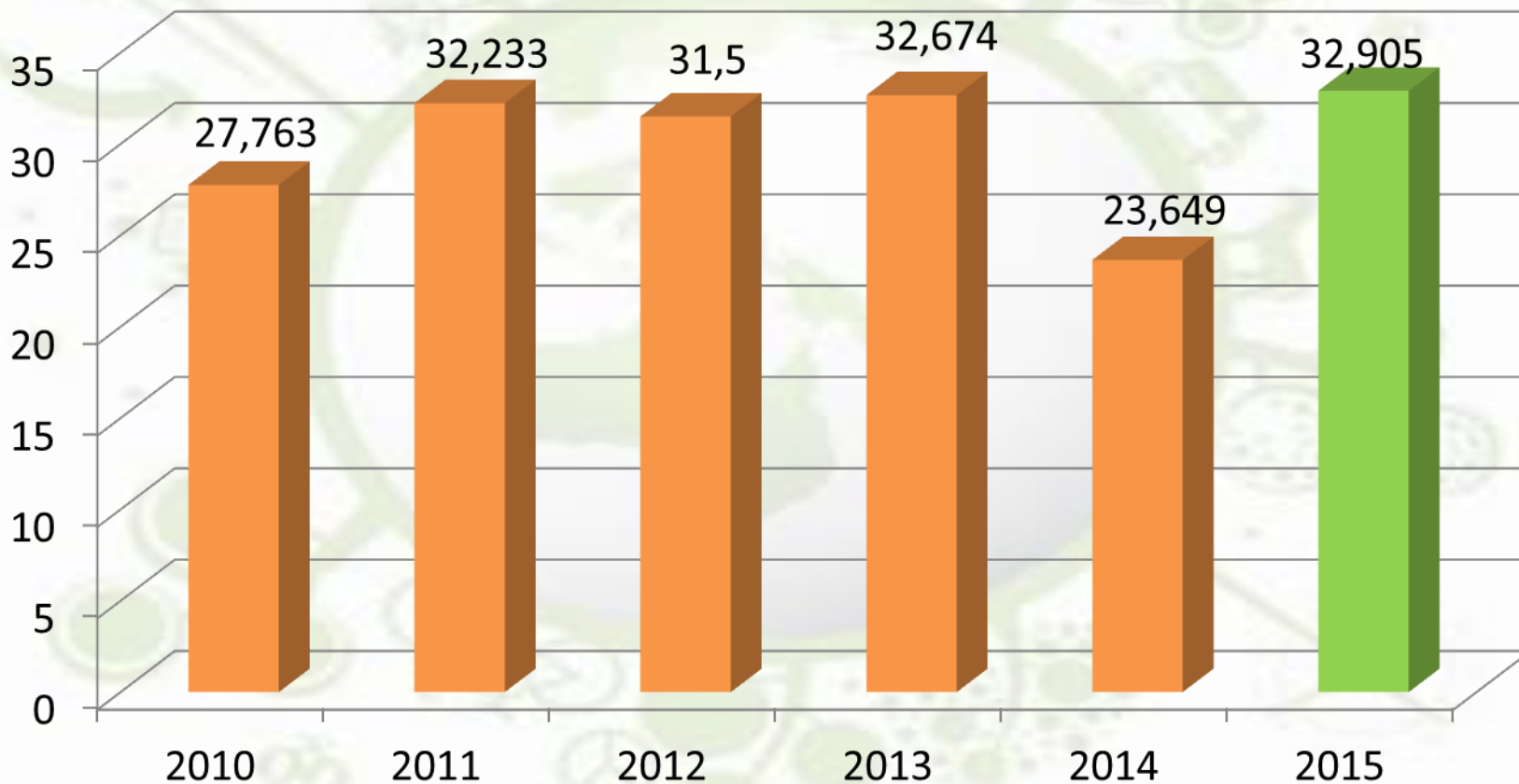
Szkolenie dotyczące znowelizowanej ustawy

utrzymania porządku i czystości w gminach

o

Ilość uczestników ofert edukacyjnych

Wybrane programy
i Kampanie edukacyjne
WCEE

Happening „Dla Wisły”
Liczba osób: 400

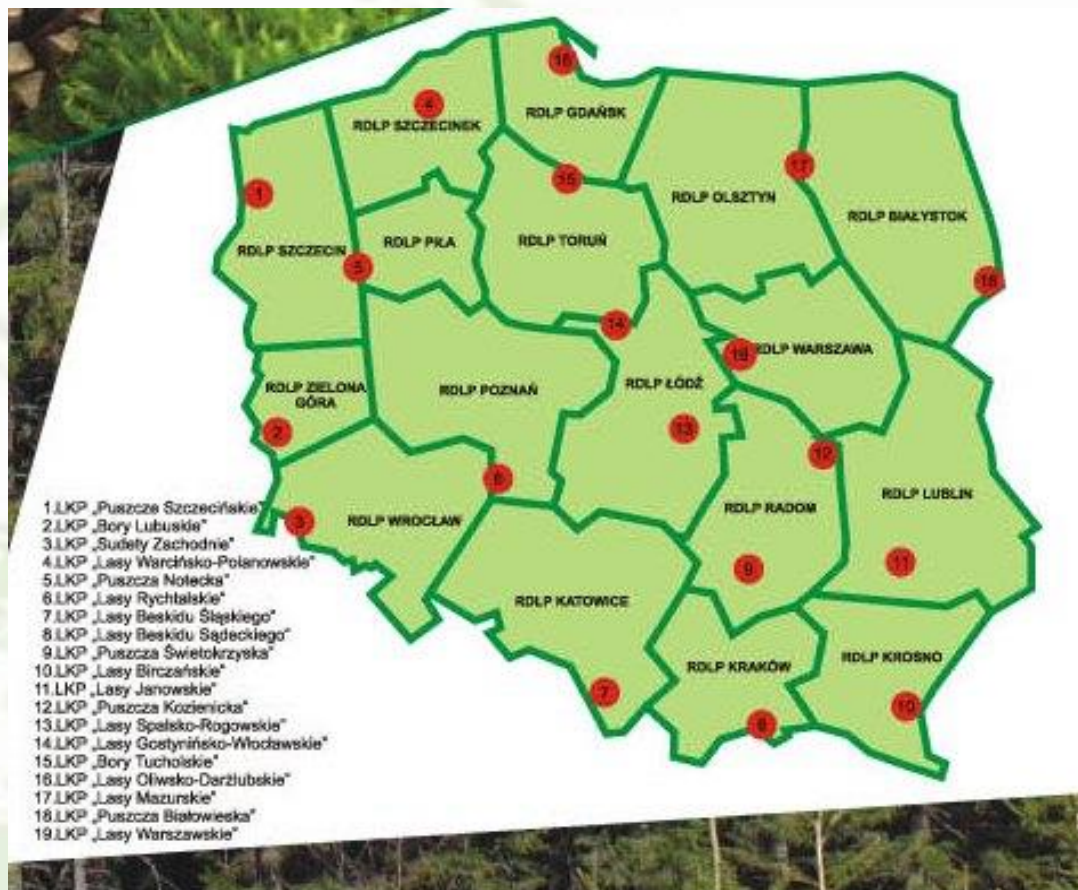

*Lasy dla zrównoważonego
rozwoju*

LASY DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

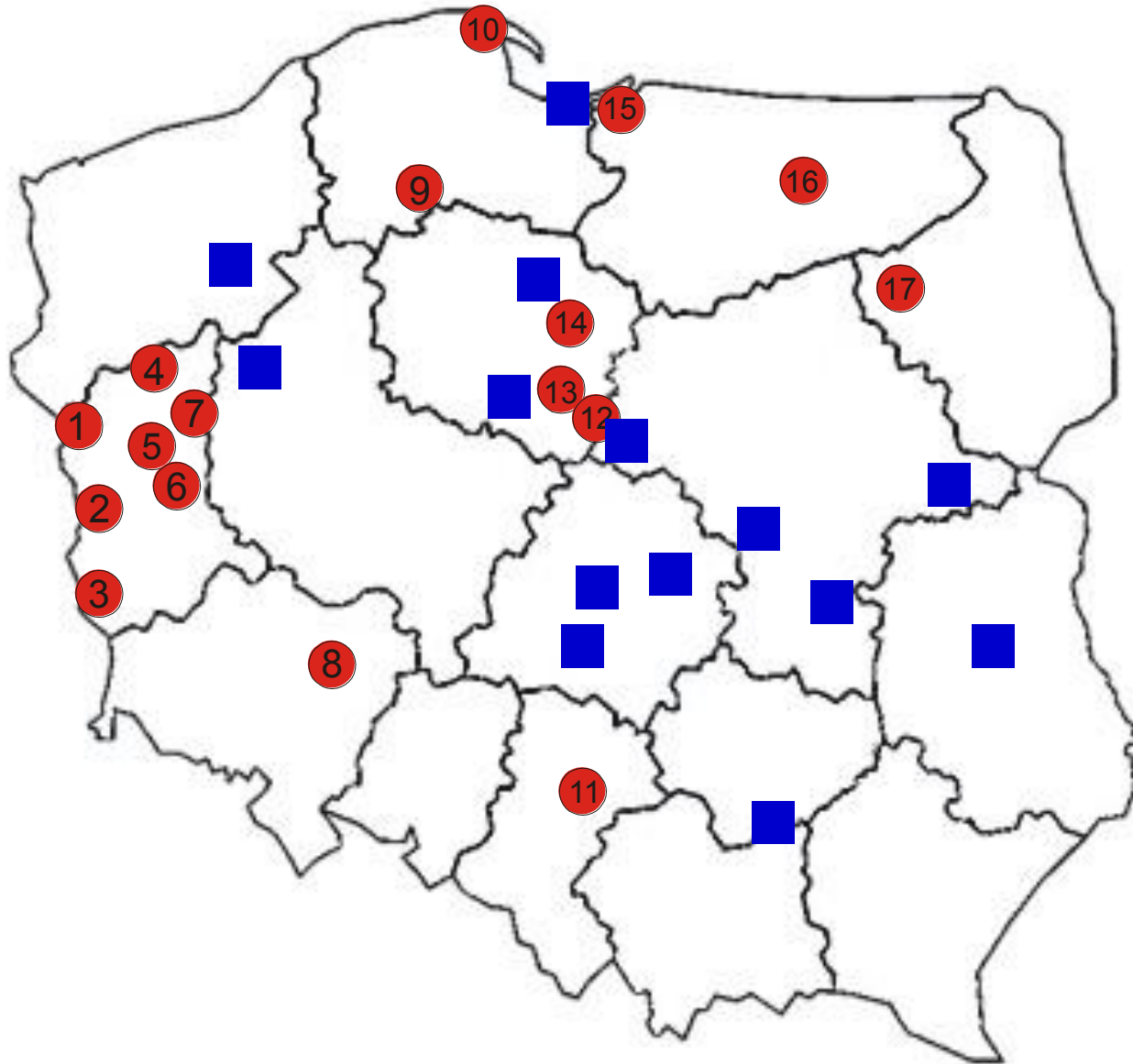

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej

EKOANIMATOR w rekreacji i turystyce – warsztaty szkoleniowe I i II edycja – program finansowany z NFOŚiGW w Warszawie

Cele programu:

- opracowanie projektu aktywnej edukacji ekologicznej poprzez różne formy rekreacji i turystyki dostępne dla danego terenu,
- promocja walorów przyrodniczych i kulturowych obszarów objętych realizacją programu,
- integracja i aktywizacja środowisk lokalnych na rzecz propagowania edukacji ekologicznej,
- prowadzenie terenowej edukacji ekologicznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe parków krajobrazowych,
- edukacja przyrodnicza,
- monitoring stanu środowiska na terenie objętym programem.

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej w latach 2006-2007 realizowało program *Ekoanimator w rekreacji i turystyce II edycja* – finansowany z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Była to kolejna edycja programu, do którego przystąpiliśmy po uprzednim zapytaniu wystosowanym do dyrekcji parków krajobrazowych i otrzymaniu od nich potwierdzenia zainteresowania programem. Wybrano grupę, która uczestniczyła w programie. W programie wzięło udział 15 parków krajobrazowych z następujących województw: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, pomorskie, zachodnio-pomorskie, lubuskie, łódzkie, lubelskie, podlaskie, podkarpackie.

Program składał się z cyklu warsztatów, konsultacji oraz konferencji podsumowują-

cej program. Warsztaty odbywały się na terenie Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego i Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Podczas spotkań warsztatowych uczestnicy poznawali modelowe przykłady konstruowania projektów, zasady budowania partnerstwa pomiędzy parkami krajobrazowymi, gminami i instytucjami działającymi na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Na warsztatach podsumowujących parki przedstawiły opracowane przez siebie projekty aktywnej edukacji ekologicznej, będące treścią niniejszego wydawnictwa.

Konferencja stanowiła forum wymiany doświadczeń dla uczestników zarówno pierwszej jak i drugiej edycji programu.

Serdecznie dziękuję uczestnikom warsztatów, trenerom, wszystkim zaangażowanym w przygotowanie i realizację programu.

Podziękowania składam Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie za obdarzenie nas zaufaniem i wsparcie naszego projektu *Ekoanimator w rekreacji i turystyce II edycja*.

Dradzy Czytelnicy !!!

Życzę Wam przyjemnej lektury i mam nadzieję, że skorzystacie z doświadczeń uczestników programu zebranych w publikacji.

Maria Paliscka
Koordynator krajowy programu

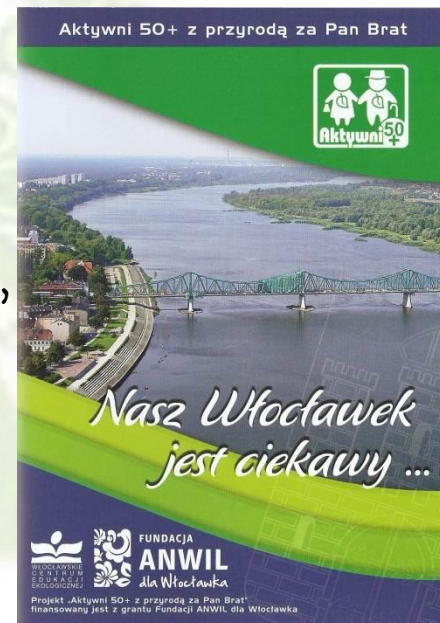

Włocławek miasto czyste, przyjazne mieszkańcom i środowisku

Aktywni 50+ z przyrodą za pan brat

Konferencja „Bądź przyjacielem naszego miasta”
Warsztaty edukacyjne „Formy ochrony przyrody”
Warsztaty edukacyjne „zdobienie techniką decoupage”
Folder „Nasz Włocławek jest ciekawy...”

Warsztaty dla dzieci i młodzieży

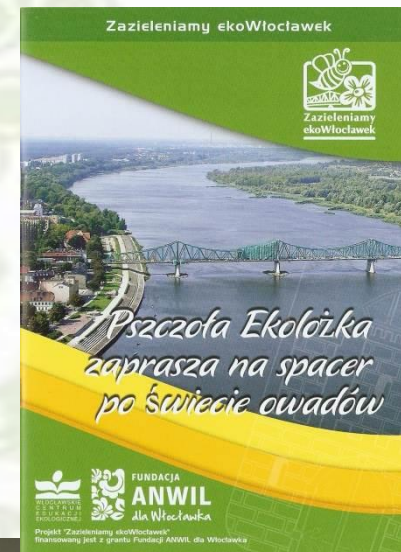
Warsztaty dla nauczycieli

Stworzenie ogrodów przyjaznych owadom

(6 ogrodów: WCEE, PP8, PP17, PP25, PP32, PP35)

Folder

„Pszczola ekolożka zaprasza na spacer po świecie owadów”

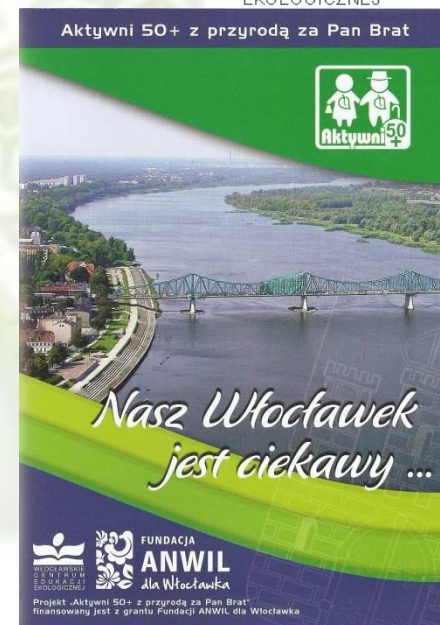
Osiedle południe przyjazne owadom

Utworzenie 5 ogrodów przyjaznych owadom (ul. Zbiegniewskiej, ul. Matejki, ul. Wiejska obok Zespołu Szkół Muzycznych i Szkoły Podstawowej nr 12, ul. Gątczyńskiego obok Szkoły Podstawowej nr 20). Zakupiono rośliny miododajne wieloletnie, tj. kruszyna, głóg, jeżówki, rozchodniki, melisa lekarska, szatwia i inne.

- Konferencja „Bądź przyjacielem naszego miasta”
- Warsztaty edukacyjne „Formy ochrony przyrody”
- Warsztaty edukacyjne „Zdobienie techniką decoupage”
- Folder „Nasz Włocławek jest ciekawy...”

Ekologiczny rok w województwie kujawsko- pomorskim

- warsztaty w siedzibie WFOŚiGW w Toruniu,
- warsztaty w szkołach włocławskich,
- warsztaty w Kowalewie Pomorskim,
- warsztaty Chetmcach,
- warsztaty w Czerniewicach (pod Toruniem)

Zajęcia terenowe- wycieczki

Współpraca WCEE z Zarządem Głównym Ligi Ochrony Przyrody

INICJATYWA LOKALNA

pod nazwą „Zakładanie ogrodów i hoteli dla owadów zapylających” na terenie Gminy Miasta Włocławek oraz powiatów: włocławskiego i golubsko-dobrzyńskiego, w ramach projektu pod nazwą „Ochrona przyrody w działaniach lokalnych dla zrównoważonego rozwoju”

- ✓ założenie łąki dla motyli z tablicami informacyjnymi nas na temat owadów i roślin
- ✓ utworzenie 5 modelowych ogródków przyjaznych owadom z hotelami dla owadów zapylających

Współpraca z Ligą Ochrony Przyrody Okręg we Włocławku

Współpraca z Ligą Ochrony Przyrody Okręg we Włocławku

I edycja – Fundacja ANWIL dla Włocławek
zakupiono 50 dystrybutorów oraz 64 947 szt woreczków na
psie nieczystości

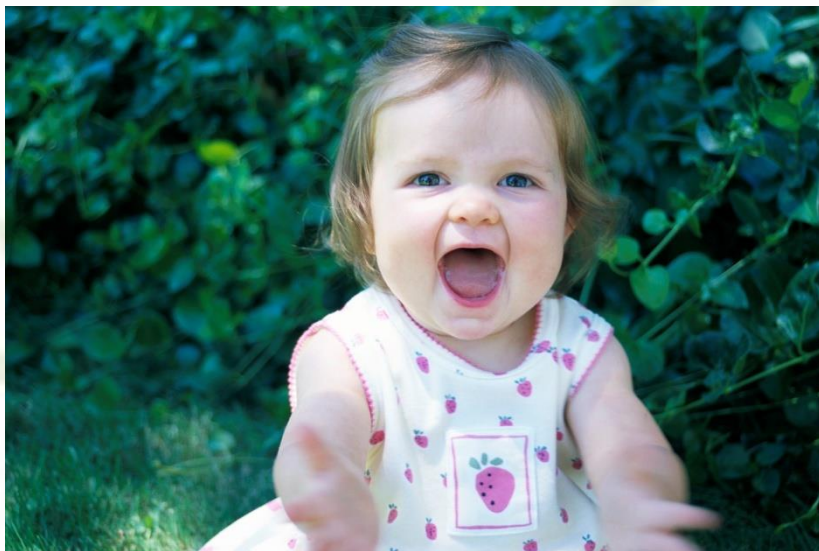
II edycja – RCEE
zakupiono 10 dystrybutorów oraz 437 500 szt woreczków na
psie nieczystości

Współpraca LOP z Zarządem Głównym Ligi Ochrony Przyrody

INICJATYWA LOKALNA

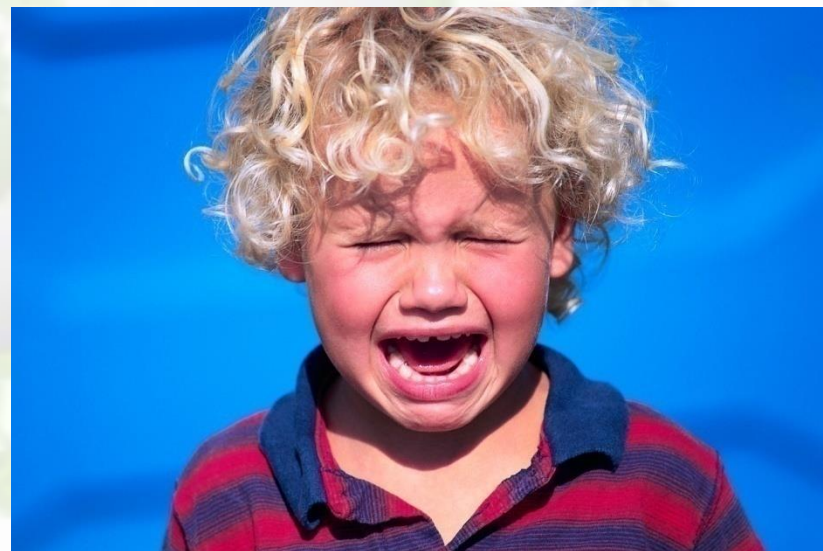
pod nazwą „**Utworzenie ścieżki przyrodniczej w parku miejskim na terenie miasta Włocławek**” na terenie Gminy Miasta Włocławek,
w ramach projektu pod nazwą „**Ochrona przyrody w działaniach lokalnych dla zrównoważonego rozwoju**”

- ✓ Utworzenie ścieżki przyrodniczej w Parku im. Władysława Łokietka z tablicami informacyjnymi na temat gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem
- ✓ Warsztaty edukacyjne dla szkolnych kół przyrodniczo-ekologicznych we Włocławku
- ✓ Konkurs fotograficzny „Gatunki cenne i chronione okiem młodego przyrodnika”

*Czasem udaje się nam
zadowolić niektórych...*

*Jednak nie można
zadowolić wszystkich
zawsze.*

Jeśli chcesz pomóc
środowisku, pomóż sobie
samemu! Stań się obrońcą
środowiska, a nie jego
niszczycielem.

H. Solimowski

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej
ul. Komunalna 4
87-800 Włocławek
tel. (054) 232 76 82

Włocławskie Centrum Edukacji Ekologicznej
organizacja pożytku publicznego
ul. Komunalna 4
87-800 Włocławek
wcee@neostrada.pl

Dziękujemy za uwagę